

Forfatter: Heiberg, Johanne Luise

Titel: Udrag fra Et liv genoplevet i erindringen, Bind I 1812-42

Citation: Heiberg, Johanne Luise: "Et liv genoplevet i erindringen", i Heiberg, Johanne Luise: *Et liv genoplevet i erindringen*, udg. af Niels Birger Wamberg , Gyldendal, 1973-74., s. 18. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-heibfr01-shoot-idm139849789934000/facsimile.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Et liv genoplevet i erindringen

ket ikke alene Napoleons soldater, men også min stakkels moder fik at føle. Hun har ofte i senere år fortalt, at værelset, hvori hun lå, var så fugtigt, at der lå tyk is under hendes barselseng. Da hendes hænders gerning var uundværdig i huset, måtte hun efter få dages leje stå op og tildrog sig derved en heftig feber, som i længere tid tvang hende til atter at holde sengen. Men var nu i stor forlegenhed med mig, og havde ikke en nabokone, som tilfældigvis også havde født et barn på samme tid, tilbød min moder at dele sin mælk mellem hendes barn og sit eget, var jeg vel omkommet af mangel på pleje. Året efter fødte min moder atter en lille pige, den yngste og sidste af mine forældres børn. Da hun oftere vil forekomme i mit levned, vil jeg nævne hendes navn: *Amalie*. Efter nogle års forgæves anstrengelse kunne mine forældre heller ikke erhverve det fornødne til livets ophold her og besluttede derfor at forlade København. Officererne ved andet jyske regiment, som tidligere havde spist i middagsabonnement hos mine forældre, fik i sommeren 1816 garnison i Ålborg, og da regimentet nu blev forlagt til Jylland, foreslog min moder at rejse derover, for at de atter kunne spise hos hende, hvis mad lod til at have behaget dem. Det blev da besluttet, at min fader for det første skulle blive i København, hvor han havde et lille erhverv hos forskellige vinhandlere ved aftapning af vine; min moder skulle da først prøve i Ålborg, hvorledes det ville gå med den nye plan, inden min fader opgav, hvad han havde i København.

Hun rejste da med alle os små rollinger på en lille pæreskude til Ålborg. Vi led meget ondt undervejs, og min moder har ofte i senere år med tårer i øjnene fortalt os om sin nød og forladthed i hin tid, og med hvilket tungt hjerte hun ankom i den fremmede by. Her fæstede hun nu en temmelig stor lejlighed, hvilket var nødvendigt, når de mange af regimentet skulle spise sammen. Jeg ser endnu huset for mine øjne med sin temmelig høje stentrappe, som førte ned til gaden; langs med den løb en kanal, ved foden af trappen en bred rendesten. Jeg var dengang mellem tre og fire år. Liggende på alle fire ved denne rendesten, rodende med en pind i samme, vakte jeg første gang til bevidsthed om mit eget jeg i dette liv. Jeg husker tydeligt, hvorledes jeg pludseligt så i vejret, skamfuld tørrede mine fingre af og tænkte: »Hvis nogen ser dig liggende således her, da er det vist en skam for dig.« Fra denne

dag af holdt jeg mig til trappen, ved hvis sider der på grund af den ringe færdsel groede græs. I disse græsstrå så jeg nu de dejligste blomster; undertiden også store træer, hvori jeg så fugle, engle, kort alt, hvad jeg ville se. Aftid udøvede jeg mine lege ene; aldrig meddelte jeg nogen, hvad der sysselsatte mine tanker. »Hun går så stille og tosser om,« hørte jeg ofte min moder og mine ældre søskende sige. Også havde jeg en anden forunderlig passion. Når jeg sad ved min kære stentrappe, havde jeg ofte bemærket, at i fugtigt vejr kom regnormene krybende frem af jorden; heraf sluttede jeg, at de stakler længtes efter at blive vaskede; for at hjælpe dem så godt jeg kunne med at få dette ønske opfyldt, gravede jeg ofte hele timer i jorden og samlede så mange sammen som muligt. Jeg kunne have et helt nøgle af orme; disse vaskede jeg af på det omhyggeligste, skyllede dem i flere hold vand, indtil de var ganske rene, og puttede dem så atter ned i jorden, forvisset om at have gjort en god gerning. Med slige stille, beskedne glæder gik mine første barndomsår hen.

Ved andet jyske regiment var en underofficer ved navn Zangenberg. Denne mand underviste byens børn i dans, og til dette øjemed havde han lejet en stor sal hos min moder med den forpligtelse, at han skulde tage hendes to yngste børn, min søster Amalie og mig, med i sine dansetimer. Han fandt, at jeg havde et ualmindeligt talent for dansen, og kastede sin særdeles opmærksomhed på mig. Tilsidst kunne han ikke undvære mig ved sine informationer hos byens fornemmere børn, der holdtes i deres eget hjem. Han udbad sig derfor hos de elegante familier, at han måtte tage en lille pige af sine elever med for at være ham behjælpelig med at føre børnene an. Min moders tilladelse hertil fik han let, da hun anså det for en ære, der vederfæredes hende og mig. I slet vejr sendte man ofte en stadselig karet efter ham, og jeg husker grant, hvorledes han og jeg da kørte sammen, og hvorledes jeg med ydmyghed sad ved hans side og næppe turde trække mit vejr, som om jeg havde siddet hos kongen selv. I et af disse elegante huse begyndte min første sorg. Der var nemlig i et af dem en lille stakkels pukkelygget dreng, der havde fattet stor godhed for mig og altid kun ville danse med mig. Dette morede de voksne, og de kaldte mig nu altid i spøg for hans kæreste. Men for mig var det ingen spøg; med rædsel så jeg dette lille fæle væsen nærme sig